

Faciliteren verbreding van (recreatieve) verdienmodellen van agrariërs

Bestaande middelen en kaders:

Bestemmingsplan Buitengebied:

maximaal 25% van de oppervlakte van bestaande bedrijfsgebouwen tot een totale maximale vloeroppervlakte van 350 m² mag worden gebruikt ten behoeve van nevenfuncties

En voor toegelaten hoofd/nevenfuncties ruimtelijk onderscheid in:

- Agrarisch - Komgebied
- Agrarisch - Oeverwal
- Agrarisch met waarden - Komgebied
- Agrarisch met waarden - Uiterwaard
- Subcriteria binnen of buiten EHS

Raakvlakken met andere opgaven:

- ontwikkelen groenagrarische zone langs weterring
- leegstaande schuren
- VAB-woningen bij dorpskernen situeren

De kom is agrarisch, zorg dat het die identiteit houdt!

Wanneer een neventak groter wordt dan het agrarisch bedrijf of het agrarisch bedrijf het niet redt en de neventak wel, zou **het jammer zijn als dan de neventak ook verplicht moet stoppen.**

Nevenactiviteiten mogen de omliggende **landbouwactiviteiten niet in de weg zitten.** Moet niet botsen met stank/herrie/spuitzones uit de omgeving. En ook niet veel verkeer opleveren op de smalle landbouwwegen.

Ondernemers moeten genoeg **ruimte krijgen** om echt wat van een nevenactiviteit te maken. Koppel niet teveel regels aan de grootte ervan, want dit kan je niet voorspellen.

Nevenfuncties of functies die een stoppend agrarisch bedrijf gaan **vervangen** in het buitengebied moeten wel **'passen'**.

Het faciliteren van nevenactiviteiten is **maatwerk** en vraagt om een plaats specifieke aanpak.

Wat is er gezegd?

Stellingen

Er moet onderscheid zijn in mogelijke nevenfuncties in dorpsrand en op oeverwal/kom

Nevenactiviteit mag blijven bestaan wanneer agrarische hoofdactiviteit niet wordt voortgezet

PT

PT

mee oneens

mee eens

mee oneens

mee eens

Moet de nevenfunctie worden beperkt in grootte en zo ja, hoe?

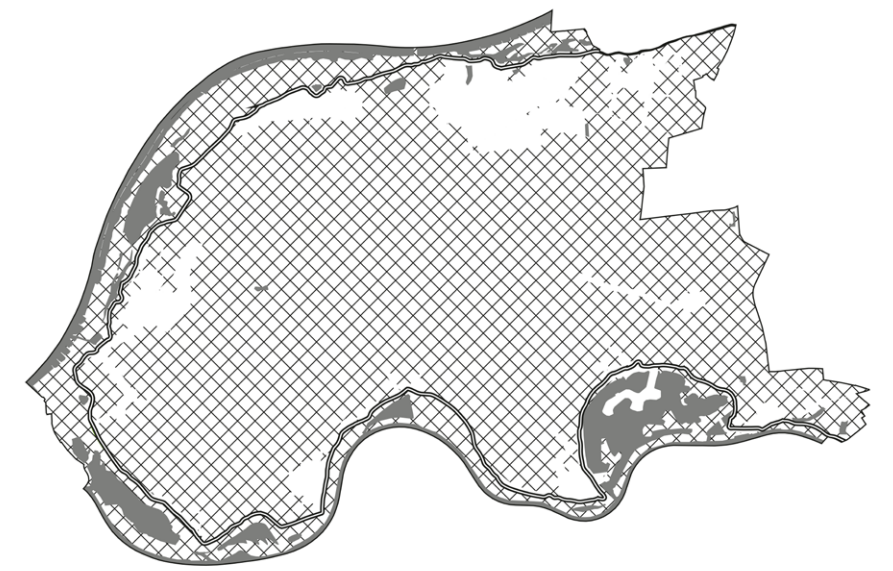
Moet de zone langs de weterring eigen voorwaarden hebben voor nevenactiviteiten?

% van bebouwing is niet handig en niet eerlijk (verschillende typen bedrijven ander gebouwoppervlak), maatwerk?

Bandbreedte maatregelen

De kom heeft een andere identiteit en andere type gebruik dan de oeverwal. Houdt op de oeverwal rekening met fruitbedrijven.

OPTIE 1: Plaatsspecifieke aanpak door regels te koppelen aan zonering: kom en oeverwal - dorpsrand.

OPTIE 2: Plaatsspecifieke aanpak door regels te koppelen aan zonering: kom - oeverwal en overgangszone oeverwal-kom.

OPTIE 3: Overal gelijke regels

Mogelijke beleidsregels, aan te passen per zone:

- Agrariërs moeten hun bedrijfsactiviteiten (incl. bijbehorend lawaai en stank) zonder problemen kunnen doorzetten, een nevenactiviteit mag dit niet in de weg zitten.
- Onderscheid passende en niet-passende functies gebaseerd op druk op het verkeer, gevoeligheid voor stank en geluid.
- De neventak mag niet te groot worden.

Plak hier: ideeën voor aanvullende of andere maatregelen

Verplaatsen van intensieve landbouwvormen op de oeverwal naar de kom

Bestaande middelen en kaders:

Intensieve landbouwvormen: niet grond-gebonden veehouderijen.

Aanvullende uitspraken raad bij de omgevingsvisie:

- o Nieuwvestiging intensieve bedrijven niet toegestaan.
- o Er zijn voldoende intensieve locaties in de gemeente.
- o Zoek bij verplaatsen naar bestaande intensieve locaties in het komgebied.

VAB beleid

Compensatie voor stoppers om sloop van stallen te financieren ook te gebruiken voor verplaatsen intensieve bedrijven.

Plussenbeleid

In de kom mogen intensieve bedrijven gebruik maken van het plussenbeleid om uit te breiden.

Raakvlakken met andere opgaven:

- o Faciliteren verbreding van (recreatieve) verdienmodellen van agrariërs.
- o Woningbouw in het kader van het VAB beleid onderbrengen in de dorpsuitbreidingen of in het mozaiek op de oeverwal.

Wat is er gezegd?

Enorme investering om dit voor elkaar te krijgen, dus ergens moet een extra financiële ondersteuning vandaan komen om dit te kunnen faciliteren. Er moet een plek worden gevonden (lastig met stikstofregels)

Sloop met VAB het erf op de oeverwal en maak daar **ruimte voor woningen**.

Zorg ervoor dat dit makkelijk gaat. **Wees royaal in de kom** onder voorwaarde dat ze op de oeverwal afbouwen.

Maak er **maatwerk** van in samenwerking tussen ondernemer en gemeente.

De gemeente moet grond van stoppende intensieve bedrijven aankopen of een voorkeursrecht opleggen, zodat er plek is voor verplaatsen.

De gemeente heeft geen geld om grond te kopen.

Hoe komen bedrijven aan een plek in de kom?

Stellingen

De gemeente moet actief in gesprek met niet-grondgebonden agrarische bedrijven op de oeverwal om ze te laten verplaatsen naar de kom.

PT

mee oneens

mee eens

De gemeente moet het aantrekkelijker maken voor niet-grondgebonden bedrijven om te verplaatsen naar de kom.

mee oneens

mee eens

Bandbreedte maatregelen

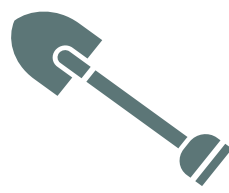

MAATREGEL 1: Beperken mogelijkheden kom en verruimen mogelijkheden oeverwal d.m.v. plussenbeleid.

De kom is laag, wil je daar wel naartoe?

Onderscheid kom-oeverwal

MAATREGEL 2: Maatwerkproject. Op het moment dat er een intensief bedrijf in de kom stopt, gaat de gemeente actief aan de slag. Gemeente gaat in gesprek met niet-grondgebonden veehouderijen op de oeverwal om te onderzoeken hoe ze te laten verplaatsen.

PT

PT

MAATREGEL 3: Apart VAB beleid voor niet-grondgebonden veehouderijen op de oeverwal.

Plak hier: ideeën voor aanvullende of andere maatregelen

Helpen van agrariërs bij het verduurzamen en vergroenen van hun bedrijf

Bestaande middelen en kaders:

- o Voor niet-grondgebonden landbouw om zich duurzaam te ontwikkelen: plussenbeleid (investeringen in ruimtelijke kwaliteit, milieu of dierenwelzijn om te kunnen uitbreiden).
- o Eisen en certificaten van afnemers (supermarkten, Friesland Campina)
- o Stichting Gelders Landschap
- o Collectief Rivierenland

Raakvlakken met:

- o Terugdringen intensieve landbouw op de oeverwal
- o Ondersteunen agrariërs in het overschakelen naar kringloop-landbouw/natuurinclusieve landbouw
- o Het ontwikkelen van ecologische verbindingen in noord-zuid richting gekoppeld aan fietspaden
- o Ontwikkelen van een groen-agrarische zone langs de Grote Wetering
- o Het ontwikkelen van een fijnmazig groen netwerk door herstel van cultuurhistorische landschapselementen
- o Gezamenlijk werken aan een klimaatadaptief buitengebied
- o Het nemen van alle mogelijke maatregelen om aan te sturen op netinpassing en zo netcongestie tegen te gaan.

Max. 1 a 2 **erfturbines per bedrijf** toestaan. Eventueel 10 a 20 **meter buiten het bouwblok**, zodat het schaalvergroting, veiligheidsregels en dierenwelzijn (wat allemaal ruimte kost) niet in de weg zit.

Wat is er gezegd?

Bedrijven hebben in de toekomst **meer ruimte nodig**, vanwege meer aandacht voor dierenwelzijn, circulaire landbouw en lokaal voedselopslag, ruimte voor monovergisters, een erfturbine en brandveiligheid. Hierbij is **de grootte van het bouwblok belangrijk**, want daar moet alles landen en niet te dicht op elkaar.

Flex bouwblok **alleen voor grondgebonden bedrijven**, anders gaan de intensieve varkensboeren de melkveehouders helemaal verdringen.

Het net is vol, hierdoor kan niet iedereen die dit wil (extra) zonnepanelen aanleggen.

Er worden nu soms te veel bomen geplant. Zorg dat een investering nuttig is.

Niet sturen op type bedrijven, laat dit aan de markt.

Welke investeringen passen bij welk gebied?

Hoe sterk moet de gemeente sturen op de toekomst van het buitengebied qua type bedrijven en de ontwikkeling van structuren?

Misschien moet je wel onderscheid maken omdat verschillende bedrijven andere mogelijkheden hebben.

Stellingen

Er moeten gelijke regels zijn voor grondgebonden en niet-grondgebonden veehouderijen.

PT

Maak het gelijk, eerlijk.

mee oneens

mee eens

Via certificaten/NVWA worden agrariërs al gestimuleerd om maatregelen te nemen voor dierenwelzijn en milieu. De gemeente moet daarom de nadruk leggen op ruimtelijke kwaliteit.

PT

mee oneens

mee eens

Agrariërs moeten bij gebruik maken van het plussenbeleid zelf kunnen kiezen waar ze in investeren.

PT

mee oneens

mee eens

Bandbreedte maatregelen

MAATREGEL 1, OPTIE A: Sta een flexibel bouwvlak toe voor alle agrarische bedrijven gekoppeld aan het plussenbeleid, waarbij het bouwvlak mag groeien tot **3 ha**, waarbinnen 2 ha bebouwd mag worden.

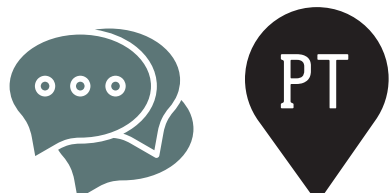
4 ha is te groot! Dit zorgt voor verrommeling. 3 ha is beter. En borg de ruimtelijke kwaliteit goed.

MAATREGEL 1, OPTIE B: Zelfde als A, maar dan alleen voor grondgebonden agrarische bedrijven.

MAATREGEL 1, OPTIE C: De gemeente maakt keuzes welke investeringen vanuit het plussenbeleid in een bepaald gebied gewenst zijn, om zo de aanleg van gewenste ecologische verbindingen of klimaatbuffers te stimuleren. **Hierbij gebruik van een puntensysteem met grotere factor voor ruimtelijke kwaliteit.**

MAATREGEL 2: De gemeente ontwikkelt een communicatieplan om agrarische ondernemers te stimuleren te vergroenen en verduurzamen **en hoe dit kan met aandacht voor de cultuurhistorische waarden van het gebied.**

MAATREGEL 3: De gemeente subsidieert opslagmogelijkheden voor energie om zo netcongestie tegen te gaan.

Geld voor karakteristieke gebouwen om te verduurzamen?

Wacht op Rijk en regio (RES).

plak hier: ideeën voor aanvullende of andere maatregelen

De regels voor wederopbouwboerderijen verschillen nu per straat, gelijk trekken? En sommige boerderijen in hele slechte staat, maak sloop en herbouw mogelijk.

Ondersteunen agrariërs in het overschakelen naar kringlooplandbouw/natuurinclusieve landbouw

Bestaande middelen en kaders:

- o collectief Rivierenland helpt hierbij
- o Europese regelgeving
- o Streekbeheer Maas en Waal
- o subsidies GLB
- o Landschapsbeheer Gelderland
- o Certificaten afnemers

Raakvlakken met:

- o Helpen agrariërs in verduurzamen/vergroenen van hun bedrijf
- o Het ontwikkelen van ecologische verbindingen in noord-zuid richting gekoppeld aan fietspaden
- o Ontwikkelen van een groen-agrarische zone langs de Grote Wetering
- o Het ontwikkelen van een fijnmazig groen netwerk door herstel van cultuurhistorische landschapselementen
- o Gezamenlijk werken aan een klimaatadaptief buitengebied

Wat is er gezegd?

het moet wel uitkunen en **er moet iets tegenoverstaan** (in de vorm van compensatie).

Lastige regelgeving maakt het niet aantrekkelijk om kleinere hoeveelheden mest over kleine afstanden te transporteren. Daarnaast belemmert de wet- en regelgeving tijdelijk grondgebruik en grondmobiliteit in de agrarische kringloop.

Natuurinclusief boeren heeft **geen eisen of regelgeving**, dit is nadelig voor biologische boeren.

Vooral geld en grond nodig. Kopen is moeilijk en meer pachten niet mogelijk. Kan de gemeente iets betekenen in de verwerving van grond?

Uitvoering via Collectieven werkt goed. Dit zorgt voor een goede combi agrarisch en natuur.

De gemeente heeft al grond, maar gaat dit overdragen aan Natuurmonumenten. Dan sturing kwijt, dus zelf houden.

Kan de gemeente eisen stellen aan het bedrijfsmodel van agrariërs in bv. het omgevingsplan?

Zorg voor lange termijnen zodat agrariërs een bedrijfsmodel eraan kunnen koppelen. Staatsbosbeheer geeft nu grond 2 jaar uit, dit is te kort.

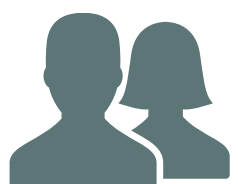
Stelling

De gemeente moet grond opkopen van stoppende bedrijven in de zone rondom de Grote Wetering om beschikbaar te stellen aan agrariërs die willen overschakelen naar natuurinclusieve of biologische landbouw.

mee oneens

mee eens

Bandbreedte maatregelen

MAATREGEL 1: De gemeente koopt grond op van stoppende boeren en verkoopt dit aan agrariërs met een natuurinclusief/biologisch/kringlooplandbouw bedrijfsmodel.

MAATREGEL 2: De gemeente stelt middelen (zoals zaden) beschikbaar voor natuurontwikkeling.

MAATREGEL 3: De gemeente opent een informatieloket voor het geven van informatie over te verkrijgen subsidies en andere hulpmiddelen en voor het faciliteren bij het opzetten van kringlopen.

Is er onderscheid nodig tussen deze bedrijfsmodellen, bv. in zoning?

Plak hier: ideeën voor aanvullende of andere maatregelen

Ergens moet geld vandaag komen voor afwaardering. Samenwerking met andere overheden (provincie, Rijk, waterschap) nodig.

Goed contact tussen agrariër en gemeente (geen ambitie uit de omgevingsvisie)

Bestaande middelen en kaders:

- o Er is al een bedrijfscontactfunctionaris bij de gemeente, maar die richt zich vooral op bedrijventerreinen en ondernemers in de dorpen.

Raakvlakken met:

- o Faciliteren verbreding van verdienmodellen van agrariërs.
- o Woningbouw in het kader van VAB beleid onderbrengen in dorpsuitbreidingen of in het mozaiek op de oeverwal.

Wat is er gezegd?

Er is een afstand tussen de gemeente en de burger. Ze hebben last van de papieren tijger van de gemeente, je hebt snel een adviesbureau nodig. Bij de gemeente is alles gebaseerd op grote projecten, eenvoudige dingen moeten makkelijker kunnen. Vaker keukentafelgesprekken bijvoorbeeld.

Als je iets doet als gemeente, doe het samen met de mensen. Hierbij is eerlijkheid, consequentheid, duidelijke communicatie, **het kiezen van een richting (heldere stip op de horizon) en deze doorzetten naar de toekomst belangrijk.**

Centraal aanspreekpunt bij de gemeente en ODR gewenst. Iemand die in staat is om snel en duidelijk te communiceren, meedenkt in de procedure, die dingen voor elkaar krijgt binnen en buiten de gemeentelijke organisatie en bijvoorbeeld elke twee weken zaken doorspreekt met de wethouder.

De gemeente mist know-how over de agrarische sector.

Bandbreedte maatregelen

MAATREGEL 1: Aanstellen bedrijfscontactfunctionaris bij de gemeente die centraal aanspreekpunt is voor agrariërs. Diegene helpt de agrariërs bij het verzamelen van de juiste regels en het verkennen van opties voor de toekomst.

Plak hier: ideeën voor aanvullende of andere maatregelen

Voorkomen dat niet agrarische activiteiten in het buitengebied zorgen voor overlast voor het agrarisch gebruik (geen ambitie uit de omgevingsvisie).

Raakvlakken met:

- o Faciliteren verbreding van verdienmodellen van agrariers.
- o Woningbouw in het kader van VAB beleid onderbrengen in dorpsuitbreidingen of in het mozaiek op de oeverwal.

Wat is er gezegd?

Recreatief gebruik van de uiterwaarden zorgt (vooral 's zomers) voor overlast richting het agrarisch activiteiten. Geparkeerde auto's blokkeren de toegang of hekwerken worden vernield. De gemeente zou een bijdrage kunnen leveren om dit op te lossen.

Bandbreedte maatregelen

MAATREGEL 1: opstellen en verspreiden van communicatie waarin de gemeente bewoners wijst op wat wel en niet wenselijk is in het buitengebied.

MAATREGEL 2: opzetten meldpunt en zorgen voor handhaving bij overlast.

MAATREGEL 3: mobiliseren van vrijwilligers die helpen met het opruimen van rommel door bv. recreatie.

Plak hier: ideeën voor aanvullende of andere maatregelen

Ondersteunen in bedrijfsovername door volgende generatie (geen ambitie uit de omgevingsvisie).

Bestaande middelen en kaders:

- o RVO geeft advies en een subsidie van €1500,-.

Stelling

Ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor een goede overname, de gemeente moet zich hier niet mee bemoeien.

Gemeente kan een agenderende rol op zich nemen.

mee oneens

mee eens

Bandbreedte maatregelen

MAATREGEL 1: Aanstellen bedrijfscontactfunctionaris bij de gemeente die centraal aanspreekpunt is voor agrariërs. Diegene verwijst naar het RVO en agendeert het vraagstuk bij bijvoorbeeld de provincie.

Hoge financiële lasten en investeringen die bij de overname komen kijken zijn een groot obstakel.

Wat is er gezegd?

Plak hier: ideeën voor aanvullende of andere maatregelen

Woningbouw in het kader van het VAB beleid onderbrengen in de dorpsuitbreidingen of in het mozaiek op de oeverwal.

Bestaande middelen en kaders:

Bestemmingsplan Buitengebied

Bij sloop van minstens 1000 m² slopen, mag 1 extra woning (van max 800m³) worden gebouwd.

Handreiking regio Rivierenland,

Afhankelijk van gesloopte m², meerdere (1-3) woningen mogen worden gebouwd

Wat is er gezegd?

Meer maatwerk nodig.

Goed dat nieuwe woningen niet op het platteland worden gebouwd, maar dicht bij de kernen. Dit voorkomt **wrijving** tussen agrarische activiteiten en (nieuwe) bewoners.

Zorg dat woningen in de kom **'plattelandswoningen'** zijn, dus dezelfde rechten als een agrarisch bedrijf, dus geen recht om te klagen over agrarische activiteiten.

Zorg dat er niet allemaal luxe woningen met grote kavels worden ontwikkeld. Dan bouw je niet voor de **gemeenschap**.

Richting geven (middels stimulans in beleid) 'hoe' er wordt teruggebouwd. Bijvoorbeeld meer woningen of m³ toestaan wanneer er voor starters of ouderen wordt gebouwd. Minder toestans wanneer grote kavels met vrijstaande woningen worden gebouwd.

Onderscheid maken tussen 'eigen gebruik' VAB woning en verkopen op de markt. Maar hoe garandeer je dit 'eigen gebruik'?

Wanneer ook bedrijfswoning wordt gesloopt (opruiming hele erf), extra woning laten bouwen

Nu discussie in de raad: mogelijkheid om sloopmeters te verkopen (middels sloopbank)

Hoe compensatie te regelen?

Hoe werkt uitruilen naar andere plek?

Kunnen woningen in het buitengebied minder rechten krijgen? Zoals een plattelandswoning?

Plak hier: ideeën voor aanvullende of andere maatregelen

Stellingen

Woningen gebouwd onder het VAB beleid moeten zoveel mogelijk worden geplaatst in de dorpsranden en niet over de hele oeverwal.

mee oneens

mee eens

PT

De gemeente moet stimuleren dat nieuwe woningen bij elkaar worden geclusterd in plaats verspreid.

mee oneens

mee eens

PT

Stoppers kunnen zelf, al dan niet in samenwerking met ontwikkelaars, zorgen dat hun VAB-woning op een toegestane plek terecht komt.

mee oneens

mee eens

PT

Bandbreedte maatregelen

Zonering

OPTIE 1: oeverwal

Er is op de oeverwal ruimte om woningen vanuit het VAB beleid te bouwen.

Voorkeur gaat uit naar bijbouwen in de dorpsrandzone. Kernen blijven leefbaar door bouwen bij de kern.

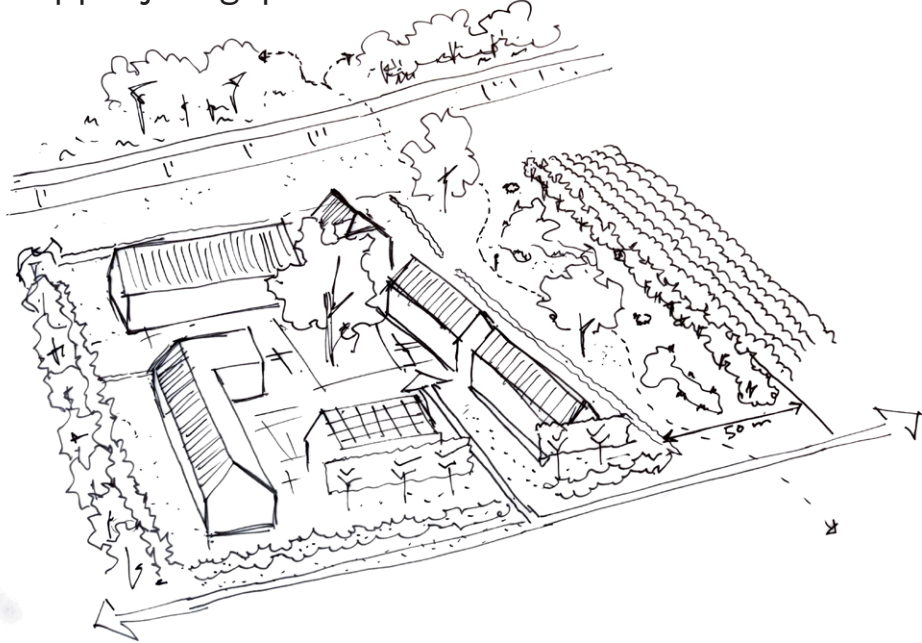
OPTIE 2: dorpsrand

Er is in de dorpsranden ruimte om woningen vanuit het VAB beleid te bouwen.

Bouwen in clusters is er afhankelijk van hoeveel beroep wordt gedaan op VAB regeling. Zicht nodig op hoeveel nodig? Dit bepaalt in grote mate ook je ruimtelijke en verspreidingsstrategie.

Voorbeeldschets cluster (20-25 woningen)

Voorbeeld van een cluster nieuwe woningen in de dorpsrandzone. Goed recreatief (ontsloten) en landschappelijk ingepast

Voorbeeldschets knoopen (<10 woningen)

Meerdere kleinere knoopen op de oeverwal ingepast in de agrarische context met ruimte voor een beperkt aantal woningen.

Belemmert aanleg van groen dan niet teveel de verdere uitbreidingen in de dorpsrand?

Strategie voor realisatie VAB-woningen

OPTIE A: Actiever grondbeleid gemeente of bestemming VAB-woningen

Gemeente koopt grond aan waar VAB-woningen een plek kunnen krijgen.

Actiever grondbeleid van gemeente is niet mogelijk. Geen middelen.

OPTIE B: Compensatie middels gemeentelijke VAB-pot

Ontwikkelaars betalen bij ontwikkeling van woningen een premie na rato de schaal en omvang van de ontwikkeling. Boeren die stoppen kunnen een beroep doen op de VAB-vergoeding uit deze pot.

Groter risico voor de gemeente en bovendien startkapitaal nodig om dit te bekostigen.

OPTIE C: Overlaten aan de markt

Stoppers gaan zelf op zoek naar grond op de oeverwal om een woning te bouwen of sluiten zich aan bij een stopper op de oeverwal die al gaat bouwen.

Minder controle over als gemeente. Dan moet er meer worden vastgelegd in OP of in beleid/regelgeving.

OPTIE D: Woningen in ruil voor landschap

Laat stoppers meer woningen bouwen dan regionaal maximum in ruil voor aanleg natuur/landschappelijke versterking

Goede huisvesting arbeidsmigranten

Bestaande middelen en kaders:

Bestemmingsplan buitengebied:

Burgemeester en wethouders kunnen een omgevingsvergunning verlenen om af te wijken van artikel 3.1, sub a, om huisvesting voor seizoenarbeiders toe te staan onder de volgende voorwaarden:

- Het betreft werknemers voor de ter plaatse uitgeoefende agrarische bedrijfsactiviteit;
- De huisvesting in bestaande bebouwing is toegestaan voor maximaal 6 maanden per jaar en in tijdelijke units of caravans bij piekbelasting voor maximaal 4 maanden per jaar;
- Er moet worden voldaan aan de vereisten van het Bouwbesluit en de Bouwverordening.

Convenant huisvesting internationale werknemers

Actieplan internationale werknemers in West Maas en Waal 2027-2030

Raakvlakken met andere opgaven:

- o faciliteren verbreding verdienmodellen agrariërs
- o tegengaan leegstaande schuren
- o zorgen voor een leefbaar buitengebied

Wat is er gezegd?

units mogen alleen **tijdelijk op het erf** staan omdat ze voor seizoenwerkers zijn, maar het is **onwerkbaar** om de units op het erf te zetten, daarna weer weg te halen en het volgende jaar weer terug te zetten. Een 5 of 10 jaar contract zou goed zijn.

Huisvesting op eigen terrein heeft de voorkeur, dan zelf zicht op de arbeidsmigranten, wat bijdraagt aan veiligheid en het voorkomen van overlast.

Bij varkensbedrijven werken arbeidsmigranten vast, dus **niet seizoensgebonden**. Huisvesting gaat in fases, eerst op het eigen bedrijf, later als het bevalt bijvoorbeeld gewoon in het dorp.

Er zijn **tegenstrijdige regels**, zo moeten de arbeiders op het erf wonen, wat binnen de spuitcirkel ligt, maar mogen de arbeiders niet in de spuitcirkel wonen.

DIT WORDT NIET ALS APARTE AMBITIE UITGEWERKT. DE HUISVESTING VAN ARBEIDSMIGRANTEN WORDT ALS ONDERDEEL VAN DE AMBITIE NEVENFUNCTIES VERDER BEHANDELD IN SAMENHANG MET ACTIEPLAN IW'ERS.

Stellingen

Huisvesting van internationale werkers op eigen erf is alleen toegestaan wanneer deze (tijdelijk) werkzaam zijn bij bijhorend agrarisch bedrijf.

slecht idee

goed idee

Woonunits van seizoenwerkers mogen permanent op het erf staan en mogen buiten seizoen worden verhuurd

slecht idee

goed idee

Bandbreedte maatregelen

Huisvesting op het erf

OPTIE A:

Huisvesting op erf alleen voor arbeiders van bedrijf zelf

OPTIE B:

Huisvesting buitengebied alleen voor werkzaam in agrarische sector

OPTIE C:

Huisvesting op erf voor binnen en buiten agrarische sector

Omgebouwde schuur

Tiny houses

Kleine woonbuurt

Plak hier: ideeën voor aanvullende of andere maatregelen

Tegengaan leegstaande schuren en verloedering in het buitengebied

Bestaande middelen en kaders:

Handhaving (door boa's)

Om ondermijning te voorkomen.

Functiewijziging/Herbestemming:

Onder voorwaarden is wijziging van bestemming voor bouwvlak naar wonen of bedrijf mogelijk. mogelijk.

Nevenactiviteiten:

Afhankelijk van de activiteiten en locatie is het onder huidig beleid mogelijk om agrarische of nevenactiviteiten te bedrijven in leegstaande schuren. "Stalling van caravans als nevenactiviteit is niet aan een maximum vloeroppervlakte gebonden"

Raakvlakken met:

- o Faciliteren verbreding van verdienmodellen van agrariers.
- o Woningbouw in het kader van VAB beleid onderbrengen in dorpsuitbreidingen of in het mozaiek op de oeverwal.
- o Goede huisvesting arbeidsmigranten

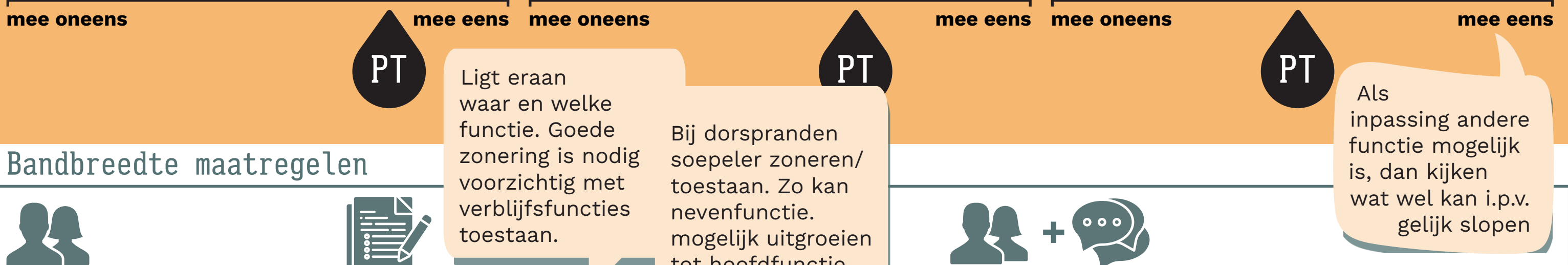

Stellingen

De mogelijkheden voor nevenactiviteiten moeten verruimd worden zodat leegstaande schuren makkelijker weer een functie krijgen

De gemeente moet meer geld en mankracht besteden aan handhaving van leegstaande schuren om ondermijning tegen te gaan.

De gemeente moet eigenaren van leegstaande schuren stimuleren om te slopen.

Bandbreedte maatregelen

Handhaving

Inzet van handhaving om ondermijning te voorkomen en leefbaarheid te borgen

Meer handhaving om ondermijning/illegale activiteiten te voorkomen (proactief). Wel mankracht nodig en dat ontbreekt nu.

Verruimen beleidsregels voor nevenfuncties

Verruimen van nevenfuncties van leegstaand agrarische vastgoed middels ruimhartige benadering voor nevenfuncties en herbestemming (ja mits benadering).

Goed idee om sloop te versnellen/stimuleren

Benaderen en communiceren

Actief benaderen eigenaren om gebruik te maken van de regeling vrijkomende agrarische bebouwing of begeleiden in herbestemming van vastgoed.

Bij meer actievere houding richting boeren, is (manier van) communiceren heel belangrijk. Meedenkend en hulpvaardig opstellen!

rol van gemeente

stimuleren

Soortgelijk idee gaat nu rond in de raad

begeleiden

Sloopvouchers

Om te voorkomen dat oude stallen blijven staan totdat de alternatieve plannen helemaal uitgekristalliseerd zijn, kan er worden gewerkt met vouchers. De eigenaren van erven die graag agrarische bedrijfsbebouwing willen slopen kunnen dit dan vast doen, zij ontvangen dan een voucher en kunnen deze op een later moment inbrengen in een project waarvoor sloopcompensatie nodig is.

Sloopbank

Niet gebruikte sloopmeters kunnen worden ingebracht/verkocht aan een "sloopbank". Deze kunnen worden verhandeld aan initiatiefnemers die sloopmeters te kort komen om bijvoorbeeld een extra woning te bouwen. Idealiter blijven deze sloopmeter binnen de gemeente (of regio).

Erfcoach

Aanbieden van erfcoach (vanuit provincie/regio/gemeente) die initiatiefnemer kan begeleiden in het maken van een toekomstbestendig erfplan binnen de mogelijke regelgeving. Voorziet in maatwerk.

...en voor aanvullende of andere maatregelen

Zorg voor een leefbaar platteland (geen ambitie uit de omgevingsvisie)

Bestaande middelen en kaders:

Beleid: sociale basis op orde

Raakvlakken met:

- o Faciliteren verbreding van verdienmodellen van agrariers.
- o Woningbouw in het kader van VAB beleid onderbrengen in dorpsuitbreidingen of in het mozaïek op de oeverwal.
- o Goede huisvesting arbeidsmigranten.
- o Tegengaan leegstaande schuren.mozaïek op de oeverwal.
- o Goede huisvesting arbeidsmigrante

Andere activiteiten in het buitengebied naast agrarische activiteiten, zoals kleinschalige recreatie en bedrijvigheid, dragen bij aan een leefbaar platteland.

mee oneens mee eens

De gemeente moet meer ruimte geven aan niet-agrarische activiteiten, zoals horeca.

mee oneens mee eens

Bandbreedte maatregelen

Verruimen van mogelijkheden voor ondernemers voor (recreatieve) onderneming in het buitengebied

**RAAKT
VEEL (ZO NIET ALLE)
ANDERE AMBITIES VOOR HET
BUITENGEBIED. WORDT DAAROM NIET
ALS APARTE AMBITIE UITGEWERKT,
MAAR ALS OVERKOEPELENDE
AMBITIE MEEGENOMEN**

Plak hier: ideeën voor maatregelen

Wat is er gezegd?

Draag zorg voor de **verkeersveiligheid** in het buitengebied. Er is **weinig openbaar vervoer** (vooral aan de Maaskant). De **Maasveren** zijn ook van groot belang.

Zorg voor een **goed milieu** en zorg dat er geen vervuiling is van bijvoorbeeld Voor

Sta woning-splitsing toe.

Betrek lokale organisaties, maar ook de **jeugd** om het gebied leefbaar en aantrekkelijke te houden/maken.

Het buitengebied moet van iedereen zijn, van jong tot oud. Maak van het platteland geen museum. **Laat ruimte voor ontwikkeling en houd daarmee het buitengebied leefbaar**, d.m.v. van bijvoorbeeld woningen voor ouderen, kleine ondernemingen en B&B's.

Criminele activiteiten moeten snel aangepakt worden.

Ontwikkelen van recreatieve poorten aan de Waalzijde en bij samenkomst van Maas en Waal in het westen van de gemeente

Bestaande middelen en kaders:

Klompepad

Enige plek waar ruimte is om iets toe te voegen aan het recreatie aanbod. Maaszijde zijn alle recreatieve voorzieningen geconcentreerd en aan Waalzijde is weinig ruimte op de oeverwal.

Behoeftte aan grootschalige dagattractie met regionale aantrekkingskracht en bereikbaarheid

Er zijn veel mooie plekken, dit kun je beter zichtbaar maken, zoals de waterkracht centrale met vistrap. **Werk samen met lokale organisaties**, zoals collectief Dreumel en streekbeheer.

Vooraf behoefte aan overdekte als aanvulling op bestaande aanbod.

Bandbreedte maatregelen

Zoneren als aparte eenheid in het omgevingsplan

Zonering is nodig en zou een mooi opstapje kunnen zijn. Dan is er iets mogelijk voor ondernemers

Verruimen van mogelijkheden voor ondernemers voor (recreatieve) onderneming in deze zone

Ondernemer uit het gebied zoeken of juist buiten het gebied?

Project gemeente, in samenwerking met bewoners, agrariers en lokale organisaties in het zoekgebied.

Plak hier: ideeën voor aanvullende of andere maatregelen

Veerponten instandhouden

Bestaande middelen en kaders:

Stichting de Maasveren

Uit@Waarde

Gelders verenfond

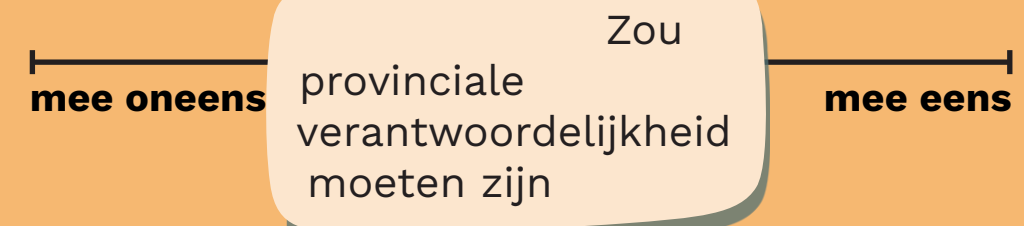
Raakvlakken met:

- o Zorg voor een leefbaar platteland

Wat is er gezegd?

De (Maas)veren zijn van groot belang voor de leefbaarheid en bereikbaarheid in deze regio. **Zorg dan ook voor een passende beloning voor de schipper (iemand vanuit de gemeente) en laat deze cruciale dienst niet alleen van vrijwilligers afhangen.** Geld moet van recreatieschap Uiterwaarde vandaan komen.

De gemeente moet meer (financieel) verantwoordelijkheid nemen voor instandhouding van veerdiensten

Bandbreedte maatregelen

Als gemeente veerdiensten financieren

Gemeente draagt al jaarlijks bij om exploitatietekort aan te vullen

Afspraken maken met organisaties om veerdiensten te financieren (provincie, recreatieschap)

Betere afspraken maken met veerdiensten over communicatie naar buiten toe richting gebruikers en ondernemers.

Plak hier: ideeën voor aanvullende of andere maatregelen

Het goed monitoren van de verkeersstromen

Raakvlakken met:

- o Faciliteren verbreding van verdienmodellen van agrariers.
- o Het ontwikkelen van ecologische verbindingen in noord- zuid richting gekoppeld aan fietspaden tussen de dorpen.

Wat is er gezegd?

Nevenfuncties trekken soms veel verkeer aan wat de smalle landwegen niet aankunnen naast agrarisch verkeer

Draag zorg voor de verkeersveiligheid in het buitengebied.

Bandbreedte maatregelen

Bij ontwikkeling van activiteiten die veel verkeer aantrekken is een verkeersplan nodig waarin staat hoe verkeersproblemen voorkomen worden.

Niet veel extra inzet nodig

Project opstarten om beter te kunnen monitoren en zo beter inzicht te krijgen in verkeersstromen en ook zo de knelpunten in beeld te brengen.

Plak hier: ideeën voor aanvullende of andere maatregelen

Het ontwikkelen van ecologische verbindingen (in nader te onderzoeken vorm) in noord- zuid richting gekoppeld aan fietspaden tussen de dorpen

Bestaande middelen en kaders:

- o Biodiversiteitsplan
- o Nieuw bermbeheerplan
- o Project aanleg hagen en natuurvriendelijke perceelsranden?

Raakvlakken met:

- o Helpen van agrariërs bij het verduurzamen en vergroenen van hun bedrijf.
- o Het ontwikkelen van een fijnmazig groen netwerk door herstel van cultuurhistorische landschapselementen
- o Gezamenlijk werken aan een klimaatadaptief buitengebied.

Probeer zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande dingen, zoals GLB, mestbeleid, keurmerken. De Zijvond Wamelsweg heeft brede bermen met daaromheen bufferstroken, hier kun je dingen combineren. Pak dit samen op met de agrarische natuurvereniging en **maak het 'hands-on'!**

Herstructurering van agrarische kavels om **wegen voor verkeer overbodig te maken** en als fietsroute in te richten

Wat is er gezegd?
Geef groen-blauwe dooradering op agrarische gronden **geen 'natuur'-status**

Ook in het bermbeheer van de gemeente winst te behalen, kan de gemeente dit **beheer laten doen door agrariërs?**

Stellingen

Gemeente moet actief de samenwerking zoeken met agrariërs om deze verbindingen te ontwikkelen

slecht idee goed idee

Zorg voor stabiel beleid, maak langdurige afspraken met agrarische bedrijven (30 jaar) met beheer vergoedingen.

Het groen mag geen natuurstatus krijgen.

slecht idee goed idee

Status voor een natuurvriendelijke oever: geen bestemming wel regels aan vast

Wat zijn logische plekken voor de verbindingen?

Zijn er slimme koppelingen te maken om de groene verbindingen makkelijk te ontwikkelen?

Bandbreedte maatregelen

OPTIE 1: aanvliegen vanuit verkeerstechnisch wenselijke locaties

OPTIE 2: aanvliegen vanuit ecologische invalshoek (streefbeeld biodiversiteitsplan)

OPTIE 3: aanvliegen vanuit grondposities

Kijk waar middelen zijn om van daaruit aanvliegroute te maken.

Potjes uit verschillende beleidsvelden, hoe doe je dat? Handgeld om te kunnen handelen.

Plak hier: ideeën voor aanvullende of andere maatregelen

Pilotgebied om te kijken welke regels aangepast 'moeten' worden om ruimte te creëren voor transitie. Gebruik een integrale benadering en stem regelgeving tussen provincie en gemeente af.

OPTIE A: 'agrarische natuur', geen natuurstatus, maar bloemrijke berm, bufferstroken etc.

OPTIE B: groenblauwe verbindingen met natuurvriendelijke oevers en natuurstatus.

Op gebiedsniveau meer mogelijk om te regelen in nieuwe omgevingsvisie met onder andere koepelvergunning. (minder op bedrijfsvoerings) inwisselbaar.

OPTIE 1: Project opzetten waarbij de gemeente groene bermen ontwikkelt langs de fietspaden.

OPTIE 2: Project opzetten waarbij de gemeente in samenwerking met aangrenzende agrariërs langs de fietspaden natuur ontwikkelt in de berm en op de rand van de agrarische percelen.

OPTIE 3: Project opzetten waarbij de gemeente in samenwerking met het waterschap langs de fietspaden groenblauwe zones ontwikkeld.

Zet in waar kansen het grootst zijn! 1 project maken.

Ontwikkelen van een groen-agrarische zone langs de Grote Wetering

Bestaande middelen en kaders:

Pronviciële verordening:

GNN + Groene ontwikkelzone + GNN

Biodiversiteitsplan gemeente

--> Nieuw plan bermbeheer

Plussenbeleid

Raakvlakken met andere opgaven:

- o Gezamenlijk werken aan een klimaatadaptief buitengebied (op het gebied van droogte en wateroverlast)
- o Ondersteunen agrariërs in het overschakelen naar kringlooplandbouw/natuurinclusieve landbouw.
- o Faciliteren verbreding van (recreatieve) verdienmodellen van agrariërs.

In hoeverre deze groen-blauwe zone recreatief toegankelijk maken?

Moet de zone langs de wetering eigen voorwaarden hebben voor nevenactiviteiten?

Pas op met het bestemmen van natuur, want dan hebben de agrariërs een probleem. Voorkom belemmering van de bedrijfsvoering (nu en de toekomst). Maak contracten niet te lang en de eisen niet te hoog. Zorg dat bij zware omstandigheden het contract opgeheven kan worden.

Naast biodiversiteit op het agrarische bedrijf is ook in het **bermbeheer van de gemeente** winst te behalen, kan de gemeente dit beheer laten doen door agrariërs?

Er zitten al veel **biologische bedrijven** rondom de Grote Wetering, die al zorgen voor een groen-agrarische zone.

Aanleg van natte natuur kan **vanwege besmettingsgevaar van vogelgriep niet te dicht bij pluimveehouderij** worden aangelegd (ca 1-2 km afstand is zeker nodig).

Als een agrariër maatschappelijke diensten levert, geef dan:
**- of ontwikkelruimte
- of reële vergoeding**

Ooievaars en roofdieren/-vogels eten de kuikens van de weidevogels op, waardoor nestbeheer eigenlijk geen zin meer heeft.

Wat is er gezegd?

Stellingen

Gemeente moet actief de samenwerking zoeken met agrariërs om deze zone te ontwikkelen

Er moeten beperkingen komen voor belastende (agrarische) functies in/ rondom de groen-agrarische zone

De gemeente moet een actieve rol nemen in het ontwikkelen van een groen-blauwe agrarische zone langs de wetering.

slecht idee

goed idee

slecht idee

goed idee

slecht idee

goed idee

Bandbreedte maatregelen

Zonering

OPTIE 1: Groene ontwikkelingszone (GO) en Gelders Natuurnetwerk (GNN)

OPTIE 2: GO en GNN + weidevogelbeheergebied

OPTIE 3: Brede zone rondom de Grote Wetering

Mogelijke maatregelen voor ontwikkeling

OPTIE A: Het ontwikkelen van de zone overlaten aan de provincie (GNN+GO).

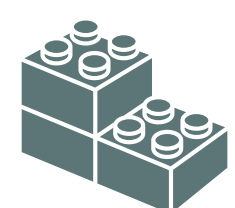
OPTIE B: Project opstarten, zowel GO als zone daaromheen biodiversiteit ontwikkelen en stimuleren ism boeren en stakeholders.

OPTIE C: In bredere zone rondom GO opnemen in de gemeentelijk GB hoofdstructuur en vastleggen/ bestemmen met regelgeving.

Kans voor waterbuffergebied.

Dit gaat agrariërs te ver.

Plak hier: ideeën voor aanvullende of andere maatregelen

Koppel het aan doelen van KRW en biodiversiteit om het beter bespreekbaar te maken.

Het ontwikkelen van een fijnmazig groen netwerk door herstel van cultuurhistorische landschapselementen

Bestaande middelen en kaders:

- o biodiversiteitsplan
- o Project aanleg hagen en natuurvriendelijke percelenranden?
 - > subsidie mogelijkheden landschapselementen
- o Plussenbeleid

Raakvlakken met:

- o Helpen van agrariërs bij het verduurzamen en vergroenen van hun bedrijf.
- o Ondersteunen agrariërs in het overschakelen naar kringlooplandbouw/natuurinclusieve landbouw.
- o Het ontwikkelen van ecologische verbindingen noord-zuid richting gekoppeld aan fietspaden tussen de dorpen.
- o Gezamenlijk werken aan een klimaatadaptief buitengebied.

Stellingen

De gemeente moet cultuurhistorische landschapselementen, zoals lanen en heggen aanleggen in de bermen.

PT

mee oneens

mee eens

De gemeente moet een agrariërs betalen voor aanleg en onderhoud van cultuurhistorische landschapselementen.

PT

mee oneens

mee eens

Ook voor langdurig beheer.

Bandbreedte maatregelen

PT

MAATREGEL 1: Project bermen: bomenlanen en natuurvriendelijke oevers, o.a. voor ecologische verbindingzone noord-zuid.

MAATREGEL 2: Subsidie en beheersvergoeding voor agrariërs voor aanleg en onderhoud cultuurhistorische landschapselementen.

PT

MAATREGEL 3: Stimuleren via plussenbeleid.

Agrariër wil 'liefst' meer ontwikkelruimte als compensatie van beheer/aanleg groen. Zoek wisselgeld en doe het altijd samen!

Maak beleid maatwerk, generiek is niet meer van deze tijd.

PT

MAATREGEL 4: Gebiedsbouwplan maken (koppelen met koepelverkenning).

PT

MAATREGEL 5: Centraal loket maken voor agrarische ondernemers. Hier kennis verzamelen over welke subsidiemogelijkheden gestapeld kunnen worden.

Plak hier: ideeën voor aanvullende of andere maatregelen

Het inzetten op de ontwikkeling van klimaatbuffers met wateropvang in de overgangszone oeverwal-komgrond.

Bestaande middelen en kaders:

- o Plussenbeleid (klimaat)
- o Regelingen waterschap greppels
- o RAS en RUP waterschap rivierenland voor regio maas en waal
- o IMOSS rapport

Raakvlakken met andere opgaven

- o Het ontwikkelen van een fijnmazig groen netwerk door herstel van cultuur-historische landschapselementen
- o Het ontwikkelen van ecologische verbindingen (in nader te onderzoeken vorm) in noord- zuid richting gekoppeld aan fietspaden tussen de dorpen

Wat is er gezegd?

Retentiegebied vooral logisch in combinatie met de dorpen, niet met het landelijk gebied, daar zijn sloten genoeg.

Het platteland is de regenton van de stad, **waarbij het platteland steeds kleiner wordt en de stad steeds groter.**

Stelling

Klimaatbuffers moeten door de gemeente worden aangelegd.

mee eens

mee oneens

Bandbreedte maatregelen

Zoning

MAATREGEL 1: Inzetten op zones rondom de dorpen door het opzetten van een project in samenwerking gemeente, agrariërs en waterschap.

Plak hier: ideeën voor aanvullende of andere maatregelen

Omgekeerd draineren.

Combineer buffers en sponswerking. Zoek kansrijke plekken voor 'waterbuffer houderij', een waterbufferbedrijf, waar water op weiland wordt gepompt en bodemverbetering wordt toegepast.

Gezamenlijk werken aan een klimaatadaptief buitengebied (op het gebied van droogte en wateroverlast)

Bestaande middelen en kaders:

- o Plussenbeleid (klimaat)
- o Regelingen waterschap greppels
- o RAS en RUP waterschap rivierenland voor regio maas en waal
- o IMOSS rapport

Raakvlakken met andere opgaven

- o Het inzetten op de ontwikkeling van klimaatbuffers met wateropvang in de overgangszone oeverwal-komgrond.
- o Het ontwikkelen van een fijnmazig groen netwerk door herstel van cultuurhistorische landschapselementen
- o Ontwikkelen van een groen-agrarische zone langs de Grote Wetering
- o Het ontwikkelen van ecologische verbindingen (in nader te onderzoeken vorm) in noord- zuid richting gekoppeld aan fietspaden tussen de dorpen

Er moeten middelen (geld) beschikbaar komen voor boeren om (samen) iets te doen voor klimaatadaptatie? Waar moet dit vandaan komen (publiek/privaat)?

Veehouderijen hebben last van **wateroverlast** (koeien laat het land op), **droogte** (minder opbrengst gras) en **hitte** (schuilplek koeien nodig of naar binnen). **Koeien moeten een bepaalde hoeveelheid dagen naar buiten, dat komt onder druk te staan.** Om het agrarische bedrijf toekomstbestendig te maken moeten er schaduwplekken komen voor het rundvee. **Er worden daarbij duidelijke richtlijnen en/of voorbeelden gemist vanuit de gemeente (dit kan wel/dit kan niet).**

Wat is er gezegd?

Maatregelen om het land berijdbaar te houden zijn bv. greppels i.p.v. vlak land, maar **dan gaat het water wel gelijk de sloot in en ben je het kwijt.**

Er moet meer **voorlichting over wat je kan doen bij wateroverlast, droogte, hitte.**

Fruiteeltbedrijven hebben last van wateroverlast, droogte, storm en hagel. **Daarom teeltondersteunende maatregelen vergunningsvrij houden.**

Boeren zijn onderdeel van een groter systeem, geef aan wat hij moet doen.

Stellingen

Elke boer moet zelf zorgen voor oplossingen voor klimaatproblematiek (teveel/te weinig water).

Klimaatadaptatieve maatregelen voor bovenlokale problematiek mogen worden aangelegd ten koste van landbouwgrond.

Wateroverlast en droogte in het buitengebied zijn een maatschappelijk probleem waar de gemeente samen met waterschap en boeren maatregelen voor moet treffen.

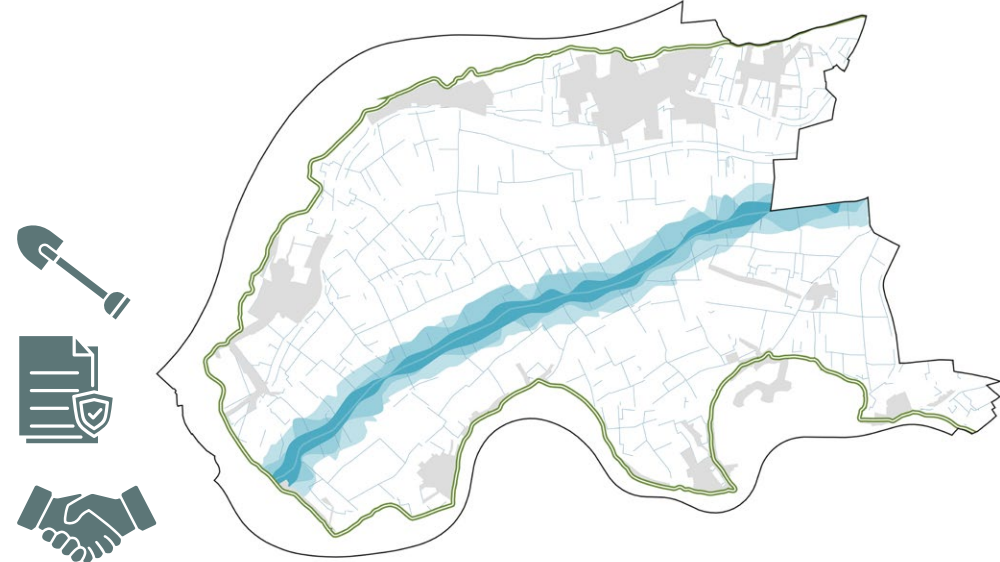
slecht idee
goed idee
slecht idee
goed idee
slecht idee
goed idee

Bandbreedte maatregelen

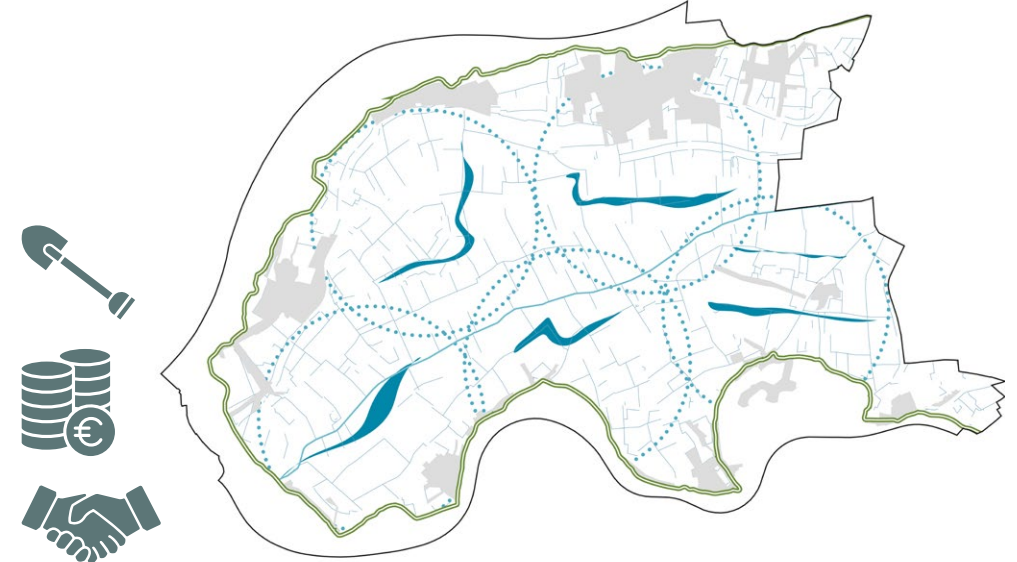
Zonering

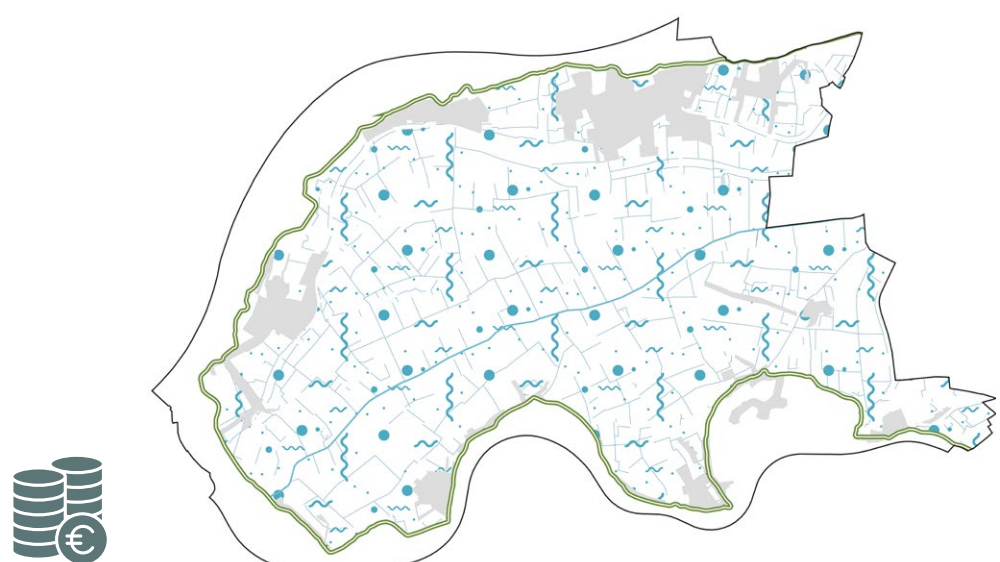
MAATREGEL 1: Gemeente zet in op zones rondom de dorpen door het opzetten van een project in samenwerking met agrariërs en waterschap.

MAATREGEL 2: Gemeente zet in op centrale zone rondom de Grote Wetering door het opzetten van een project in samenwerking met agrariërs en waterschap.

MAATREGEL 3: Gemeente zet in op maatregelen in kleine groepen van agrariërs door het opzetten van projecten in samenwerking met agrariërs en waterschap en het beschikbaar stellen van subsidie.

MAATREGEL 4: Agrariërs zetten in op maatregelen op eigen land en gemeente stelt hier subsidie voor op en maakt kennis beschikbaar.

Combi van maatregelen zoeken, want alles nodig.

